

Bomenroute 1

Ontdekkingstocht door het STATENKWARTIER

Wandelen langs bijzondere bomen in het Statenkwartier

De bomen in de wijk vallen eigenlijk niet zo op. Ze zijn er gewoon: ze vormen de contouren waartegen onze mooie wijk zich aftekent. Maar, het loont de moeite wat beter te kijken. Naar de oude iepen die er vanaf de aanleg van het Statenkwartier staan, naar de dennen die het zand bij elkaar houden, naar de schaduwrijke platanen die zorgen voor een mediterrane sfeer op een klein pleintje. De viering

van 100 jaar Statenkwartier is een uitgelezen moment om even bij de bomen stil te staan.

De bomen in de wijk zorgen niet alleen voor een mooie entourage. Ze houden de lucht schoon, zorgen voor de opname van regenwater en verlagen de temperatuur in de zomer. Hoe meer groen, hoe beter. Hoe meer bomen, hoe beter. We geven dit jaar, samen met de gemeente, een extra voorzet. Het

asfalt op het Prins Mauritsplein gaat weg. Er komt een (herdenkings)boom voor in de plaats waaronder kleine kinderen in de schaduw kunnen spelen. Daarnaast gaan we het pleintje verfraaien met planten en struiken die de biodiversiteit bevorderen.

Wij hopen dat ook u, via deze route, nieuwe stappen wilt zetten naar verdere vergroening van de wijk.

De wandelroutes

De bomen zijn in twee routes samengebracht: route 1 en route 2. Beide routes beginnen in de tuin van het Gemeentemuseum en eindigen op het prins Mauritsplein. De bomen zijn op de plattegrond aangegeven met een cijfer: **1** voor de eerste boom op de route, **2** voor de tweede boom enz.

U vindt op iedere boom van de routes een bordje met o.a. een QR code. Scant u de code met uw smartphone, dan ziet u historische foto's van de bomen in hun omgeving op www.statenkwartier.net.

U kunt de route aanvullen met uw eigen foto's en verhalen over bomen in de wijk door ze te uploaden naar de website.

START ROUTE 1 →

1 De bomenroute start in het Museon. In de ontvangsthall neemt u de deur naar de tuin. Loop het pad af en u ziet een prachtige **notenboom** (*Juglans Gulantifolia Cordiformis*), ook wel **hicorynoot** (*Carya tomentosa*) genoemd. De stamomtrek is 237 cm.

Loop dezelfde weg terug en ga via de ontvangsthall van het Museon weer door de voordeur naar buiten. Steek de Stadhouderslaan over naar de Cornelis de Wittlaan en loop die in. Voorbij de Aert van der Goessstraat, achteraan links op het grasveldje, staan een Chinese peer, een eik, twee haagbeuken, een kastanje, een tulpenboom en zwarte dennen. Het schijnt dat een aantal van deze bomen door bewoners zelf is geplant.

Loop naar de hoek met de Jacob Gillesstraat.

2 Hier staat een hele oude, bijzondere boom, een **Japane schijniep** (*Zelkova serrata*), geplant ca. 1900. De boom staat op de monumentenlijst. De stamomtrek is 290 cm, de hoogte bijna 13 meter. In de boom is een pijpje te zien dat geïnstalleerd is door boomchirurgen. Vanaf 1967 is ook in het Statenkwartier boomchirurgie populair. Doel was verbetering van de gezondheid van de boom via het verwijderen van afgestorven hout, het aanbrengen van storm- en trekankers en de behandeling van zwakke plekken. Ankers worden tegenwoordig niet meer geplaatst.

Iets verderop in de Jacob Gillesstraat, links, staan twee mooie **Kaukasische vleugelnoten** (*Pterocarya fraxini folia*) geplant in 1937. Hun omtrek is ca. 250 cm. In de zomer zijn de bladeren olijfgroen, in de herfst goudgeel. De stam heeft een mooi kurkpatroon: een teken dat hij oud is.

Vervolg uw weg langs de Cornelis de

Wittlaan, steek de Van Boetzelaerlaan naar rechts over en loop tot aan het pleintje voor koffiehuis 'Paviljoen Withuis'.

3 Links en rechts staan twee rijen bomen. Vanaf 1915 plantte de gemeente systematisch rijen bomen aan in nieuwe wijken. Het Statenkwartier was de eerste wijk waarin dat gebeurde. Tot die tijd stonden bomen vooral in tuinen van particulieren. Links ziet u een rij **Hollandse iepen** (*Ulmus hollandica*) geplant rond 1910. De voorste heeft een omtrek van 264 cm. De rechterrij bestaat voornamelijk uit **Canadese Populieren** (*Populus canadensis Serotina erectum*). Het plantsoen verderop is ook rond die tijd aangelegd. Verspreid over de van Boetzelaerlaan staan verschillende iepen en populieren die meer dan 50 jaar oud zijn.

Steek de Van Boetzelaerlaan over, loop via de Van Loostraat naar de Jacob Gillesstraat. Sla hier linksaf.

4 De acht **bolcatalpa's** (*Catalpa bignonioides 'Nana'*), ook wel trompetbomen, zijn door omwonenden in 2002 in de Jacob Gillesstraat aangeplant. De bewoners hebben met de gemeente afgesproken dat ze zelf voor het onderhoud zorgen.

Loop de Jacob Gillesstraat uit naar het Frederik Hendrikplein. Loop rechtdoor tot de halfronde uitsparing van het gazon tegenover de nummers 20 en 22.

5 U ziet hier vier **gewone esdoorns** (*Acer pseudoplatanus*) die in 1909 zijn geplant. De stamomtrek van de dikste boom is 360 cm. Twee van de vier esdoorns staan op de lijst van monumentale bomen.

Bomen zijn niet alleen erg mooi, ze filteren ook roet- en stofdeeltjes uit de lucht.

Loop terug en sla linksaf om het gazon. Loop linksaf de Frederik Hendriklaan in.

6 Meteen rechts staat een dikke boom, een **Huntington iep** (*Ulmus hollandica Vegeta*) uit 1936 met een omtrek van 406 cm. Vanaf deze iep, en alle andere in de wijk, dwarrelen in mei miljoenen zaadjes als sneeuw naar beneden.

In Amsterdam is een festival naar deze 'lentesneeuw' genoemd. Ook iets voor het Statenkwartier? Kijk op www.springsnow.nl

Loop via het hekje het gazon op.

7 Linksachter op het gazon staat, met een hekje eromheen, een jonge **treuriep** (*Ulmus glabra Camperdownii*). Hij staat op de plek van een oude iep die in 2013 is omgezaagd. De boomstam was hol en vormde een risico op omvallen. Van de oude stam is een plank hout gezaagd. Uit telling van de jaarringen bleek dat deze boom 110 jaar oud was.

Loop terug, diagonaal links het gazon over naar een hoge spitse boom.

8 De **Japane notenboom** (*Ginkgo biloba*) is geplant omstreeks 1930. Hij is 16,40 m hoog en heeft een stamomtrek van 230 cm. Het blad lijkt op een eendenvoet en inspireerde zelfs Goethe. De boom staat op de lijst van monumentale bomen.

Ga nu hetzelfde hekje weer uit. U bevindt zich weer op de Frederik Hendriklaan. Sla links af de laan in. Links en rechts van de laan staat nog een enkele oude iep.

Bij enkele bomen ziet u op ongeveer twee meter hoogte een horizontale lijn langs de stam lopen. Als u daar een verklaring voor weet: graag informatie naar de website!

U passeert de Willem de Zwijgerlaan, daar komt een rotonde. *Vijf bomen moeten worden geveld, de gemeente plaatst er 23 voor terug.* Vervolg de laan tot de Statenlaan.

9 Op de Statenlaan, links bij de tramhalte staan een aantal statige **Huntington iepen** (*Ulmus hollandica Vegeta*) uit 1936. Stelt u zich voor dat links en rechts op de Statenlaan, waar nu de tram rijdt, vroeger een rijwielen- en ruiterspad lagen. Zulke brede paden omzoomd door iepen, lagen ook op de Willem de Zwijgerlaan en de Prins Mauritslaan.

De iepziekte heeft ook bomen in het Statenkwartier getroffen. Een schimmel holt de boom helemaal uit, waardoor hij afsterft. Van buitenaf is dat niet te zien. Als deze bomen worden gekapt, roept dat vaak veel emoties op. Oude iepen worden tegenwoordig ingeënt tegen iepziekte. Veel iepensoorten zijn tegenwoordig resistenter tegen de ziekte.

Loop verder de Frederik Hendriklaan af naar het Prins Mauritsplein.

10 Het pleintje aan uw rechterhand wordt in het najaar van 2015 vergroend. Buurtbewoners hebben hierbij samengewerkt met de gemeente. Met het planten van een **amberboom** (*Liquidambar styraciflua Worplesdon*) wordt 100 jaar Statenkwartier herdacht. In de hoop dat de wijk in de toekomst nog groener zal worden. Onder de boom wordt een tijdscapsule met berichten voor het nageslacht geplaatst.

Hoe de herdenkingsboom er ongeveer uit gaat zien kunt u bekijken bij lunchroom Tasty op de hoek van de Frederik Hendriklaan en het Prins Mauritsplein. Op vertoon van de bon in het juninummer van de Statenkoerier krijgt u een tweede kopje koffie gratis.

EINDE VAN DE WANDELING ■